

ΕΥΑΓΟΡΑΣ ΠΑΛΛΗΚΑΡΙΔΗΣ
ένα σύμβολο αγώνα

ΠΑΤΡΙΚΗ ΟΙΚΙΑ - ΜΟΥΣΕΙΟ
ΕΥΑΓΟΡΑ ΠΑΛΛΗΚΑΡΙΔΗ
ΤΣΑΔΑ - ΠΑΦΟΣ

ΕΥΑΓΟΡΑΣ ΠΑΛΛΗΚΑΡΙΔΗΣ

(1938-1957)

Ο Ευαγόρας Παλληκαρίδης γεννήθηκε στις 27 Φεβρουαρίου 1938 στην Τσάδα της επαρχίας Πάφου, χωριό της μητέρας του. Ο πατέρας του καταγόταν από το χωριό Λάρνακας της Λαπήθου, της επαρχίας Κερύνειας. Ήταν το τέταρτο παιδί στην οικογένεια, με δύο αδελφούς και δύο αδελφές.

Φοίτησε στο δημοτικό σχολείο του χωριού του και αποφοίτησε από το δημοτικό σχολείο του Κτήματος (1944-1950). Από την παιδική του ηλικία έδειξε τα χαρακτηριστικά που θα τον συνόδευαν σε όλη τη σύντομη ζωή του: δυναμισμό, ηγετικές ικανότητες, δημιουργικότητα, φιλοπατρία, λογοτεχνική φλέβα. Ήταν λιγόλογος, φιλομαθής, στοχαστικός, μεγαλόψυχος. Φοίτησε στο Ελληνικό Γυμνάσιο Πάφου από το 1950 μέχρι το 1955 και ως τελειόφοιτος το πρώτο τρίμηνο του 1955-1956.

Στο τέλος της τρίτης τάξης Γυμνασίου, την 1η Ιουνίου 1953, παραμονή της στέψης της νέας βασίλισσας της Αγγλίας, σε ηλικία 15 χρόνων, πρωτοστάτησε στις μαχητικές αντιβρετανικές εκδηλώσεις. Κατέβασε την αγγλική σημαία από τον ιστό του σταδίου και έδωσε το έναυσμα για την πρώτη, μετά την εξέγερση του 1931, δυναμική αναμέτρηση των Ελλήνων της Κύπρου με τους Βρετανούς. Ήταν η πρώτη επαναστατική του πράξη, που σημάδεψε την περαιτέρω αγωνιστική του πορεία.

Τον Απρίλιο του 1955 εντάχθηκε στις τάξεις της ΕΟΚΑ και πρωταγωνίστησε στις διαδηλώσεις, στη διανομή προκηρύξεων, στην αναγραφή συνθημάτων και στις ανατινάξεις βρετανικών στόχων.

Στις 17 Νοεμβρίου 1955, κατά τη διάρκεια μαθητικής διαδήλωσης, επιτέθηκε σε δύο Άγγλους στρατιώτες που κακοποιούσαν συμμαθητή του και τον ελευθέρωσε. Αργότερα συνελήφθηκε, κατηγορήθηκε και ορίσθηκε να δικαστεί στις 6 Δεκεμβρίου 1955. Βέβαιος ότι θα

Ο Ευαγόρας Παλληκαρίδης με συναγωνιστές του έξω από το Λημέρι τους, στα βουνά της Πάφου

καταδικαζόταν σε φυλάκιση ή θα οδηγούνταν σε στρατόπεδο συγκέντρωσης, διέφυγε στα βουνά την παραμονή της δίκης του και εντάχθηκε στις πρώτες ανταρτικές ομάδες της Πάφου. Στις 16 Δεκεμβρίου επικηρύχθηκε από τους Άγγλους.

Κατά τη διάρκεια της ανταρτικής δράσης του, που κράτησε ένα χρόνο, πήρε μέρος σε επιθέσεις εναντίον βρετανικών φρουρών, αστυνομικών σταθμών και στρατοπέδων καθώς και σε ανατινάξεις και ενέδρες. Με τόλμη και αυτοθυσία, και πολλές φορές κινδυνεύοντας ο ίδιος για την ασφάλεια των συμμαχητών του, έδωσε πρότυπο αγωνιστικού φρονήματος και πράξης, δηλώνοντας πάντα πως ποτέ δεν θα παραδινόταν αλλά θα έπεφτε «στο πεδίο της μάχης». Παράλληλα με την αγωνιστική του δράση συνέχισε την ποιητική του δημιουργία την οποία είχε αρχίσει από τα πρώτα μαθητικά του χρόνια.

Το βράδυ της 18ης Δεκεμβρίου 1956, κατά τη διάρκεια μετακίνησης οπλισμού και άλλων εφο-

δίων από ένα κρησφύγετο σε άλλο, έπεσε σε ενέδρα αγγλικής στρατιωτικής περιπόλου, η οποία ενεργούσε «βάσει ληφθεισών πληροφοριών». Την ώρα της σύλληψής του δήλωσε στους Άγγλους: «Είμαι ο Ευαγόρας Παλληκαρίδης και πολεμώ για την πατρίδα μου». Κατά τη διάρκεια της κράτησής του στη Λίμνη, στη βόρεια ακτή της Πάφου, και στο Κτήμα, υπέστη σκληρά βασανιστήρια. Όταν έπειτα από δέκα μέρες επιτράπηκε στους δικούς του να τον επισκεφτούν, έφερε εμφανή τα σημάδια της κακοποίησης και των άθλιων συνθηκών κράτησης. Μεταξύ άλλων, είχε επηρεαστεί σοβαρά η όρασή του.

Έναν περίπου μήνα πριν τη σύλληψή του, στις 22 Νοεμβρίου 1956, ο Άγγλος Κυβερνήτης της Κύπρου στρατάρχης Χάρντιγκ, είχε θέσει σε ισχύ τον «Νόμο Έκτακτης Ανάγκης», που, εκτός από άλλα, προνοούσε την ποινή του θανάτου και για όποιον απλά «έφερε ή είχε στην κατοχή του πυροβόλο όπλο». Στις 5 Ιανουαρίου 1957 ο ήρωας κατηγορήθηκε για κατοχή και μεταφορά όπλου και 88

δικαστεί στις 6 Δεκεμβρίου 1955. Βέβαιος ότι θα καταδικαζόταν σε φυλάκιση ή θα οδηγούνταν σε στρατόπεδο συγκέντρωσης, διέφυγε στα βουνά την παραμονή της δίκης του και εντάχθηκε στις πρώτες ανταρτικές ομάδες της Πάφου. Στις 16 Δεκεμβρίου επικηρύχθηκε από τους Άγγλους.

Κατά τη διάρκεια της ανταρτικής δράσης του, που κράτησε ένα χρόνο, πήρε μέρος σε επιθέσεις εναντίον βρετανικών φρουρών, αστυνομικών σταθμών και στρατοπέδων καθώς και σε ανατινάξεις και ενέδρες. Με τόλμη και αυτοθυσία, και πολλές φορές κινδυνεύοντας ο ίδιος για την ασφάλεια των συμμαχητών του, έδωσε πρότυπο αγωνιστικού φρονήματος και πράξης, δηλώνοντας πάντα πως ποτέ δεν θα παραδινόταν αλλά θα έπεφτε «στο πεδίο της μάχης». Παράλληλα με την αγωνιστική του δράση συνέχισε την ποιητική του δημιουργία την οποία είχε αρχίσει από τα πρώτα μαθητικά του χρόνια.

Το βράδυ της 18ης Δεκεμβρίου 1956, κατά τη διάρκεια μετακίνησης οπλισμού και άλλων εφοδίων από ένα κρησφύγετο σε άλλο, έπεσε σε ενέδρα αγγλικής στρατιωτικής περιπόλου, η οποία ενεργούσε «βάσει ληφθεισών πληροφοριών». Την ώρα της σύλληψής του δήλωσε στους Άγγλους: «Είμαι ο Ευαγόρας Παλληκαρίδης και πολεμώ για την πατρίδα μου». Κατά τη διάρκεια της κράτησής του στη Λίμνη, στη βόρεια ακτή της Πάφου, και στο Κτήμα, υπέστη σκληρά βασανιστήρια. Όταν έπειτα από δέκα μέρες επιτράπηκε στους δικούς του να τον επισκεφτούν, έφερε εμφανή τα σημάδια της κακοποίησης και των άθλιων συνθηκών κράτησης. Μεταξύ άλλων, είχε επηρεαστεί σοβαρά η όρασή του.

Έναν περίπου μήνα πριν τη σύλληψή του, στις 22 Νοεμβρίου 1956, ο Άγγλος Κυβερνήτης της Κύπρου στρατάρχης Χάρντιγκ, είχε θέσει σε ισχύ τον «Νόμο Έκτακτης Ανάγκης», που, εκτός από άλλα, προνοούσε την ποινή του θανάτου και για όποιον απλά «έφερε ή είχε στην κατοχή του πυροβόλο όπλο». Στις 5 Ιανουαρίου 1957 ο ήρωας κατηγορήθηκε για κατοχή και μεταφορά όπλου

και 88 σφαιρών και στις 12 Ιανουαρίου μεταφέρθηκε στις Κεντρικές Φυλακές της Λευκωσίας. Η δικαστική ανάκριση έγινε στις 14 Φεβρουαρίου και η υπόθεσή του παραπέμφθηκε στο «Ειδικό Δικαστήριο» για τις 25 Φεβρουαρίου.

Η δίκη υπήρξε συνοπτική. Ο Παλληκαρίδης παραδέχθηκε ευθαρσώς το κατηγορητήριο και δήλωσε: «Γνωρίζω ότι το δικαστήριο θα μου επιβάλει την ποινή του θανάτου. Εκείνο το οποίο θέλω να πω είναι τούτο: Ό,τι έκαμα το έκαμα ως Έλληνα Κύπριο, ο οποίος ζητεί την ελευθερία του.

Τίποτε άλλο». Με τη δήλωσή του αυτή δεν άφησε στους συνηγόρους του περιθώρια υπεράσπισης. Ο δικαστής, ανακοινώνοντας την απόφασή του, είπε: «Ο νόμος προνοεί μόνον μίαν ποινήν: την ποινήν του θανάτου. Σε καταδικάζω εις θάνατον».

Στις δεκαέξι μέρες που μεσολάβησαν μέχρι τον απαγχονισμό του, εντυπωσίασε τους πάντες με την εγκαρτέρησή του, την αταλάντευτη πίστη του στον σκοπό για τον οποίο θα έδινε τη ζωή του, την ηθική υποστήριξη που πρόσφερε στους δικούς του και τους συγκρατούμενους του, με τη δήλωση

του: «όταν πεθάνω, θα πάω στον Θεό και θα τον παρακαλέσω να είμαι ο τελευταίος που απαγχονίζεται». Με την υπερήφανη πορεία του οδηγήθηκε προς την αγχώνη στα 19 του χρόνια. Υπήρξε ο νεαρότερος από τους εννέα απαγχονισθέντες.

Η καταδίκη και η εκτέλεσή του προκάλεσαν την παγκόσμια κινητοποίηση και κατακραυγή κατά των

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Τηλ. Μουσείου: 26642800

Θα πάρω μίαν ανηφοριά
θα πάρω μονοπάτια
να βρω τα σκαλοπάτια
που πάνε στη Λευτεριά

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ ΜΝΗΜΗΣ
ΑΓΩΝΑ ΕΟΚΑ 1955-1959
ΤΗΛΕΦΩΝΟ: 22305001/2/3

Γ.Τ.Π. 6/2016-5.000

Εκδόθηκε από το Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών
Εκτύπωση: Τυπογραφείο Κυπριακής Δημοκρατίας